

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2025-09-16
Diarienummer: KS 2025/0201

Dispens från Allmänna bestämmelser (AB) § 13 mom. 5 i samband med arbetstidens förläggning, inom PAN och Bilaga J

Sammanfattning

Allmänna bestämmelser (AB) innehåller de allmänna anställningsvillkor samtliga anställda inom kommuner och regioner lyder efter. I denna bestämmelse regleras rätt till 11 timmars dygnsvila. I dagsläget finns ett beslut taget av Kommunstyrelsen avseende dispens från Allmänna bestämmelser (AB) § 13 mom. 5 fram till 18 februari 2026. Arbetsgivaren anser att det finns ett fortsatt behov av dispens från bestämmelsen ytterligare ett år. Behovet och dispensen avser Personlig assistans inom socialförvaltningen och är riskbedömt samt förhandlat enligt MBL med Kommunal. Utan denna dispens skulle det påverka såväl medarbetare som brukare negativt.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen besluta

Dispens från Allmänna bestämmelser (AB) § 13 mom. 5, PAN och Bilaga J, i samband med arbetstidens förläggning för Personlig assistans mellan den 19 februari 2026 – 18 februari 2027, medges.

Ärendet

I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar.

Centrala parter är överens om att det kan finnas behov av dispens från bestämmelsen avseende att den sammanlagda arbetstiden vid planerad

förläggning av arbete i kombination med jour får vara högst 20 timmar i vissa fall. Dispensen innebär att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour enligt AB § 13 mom. 5 eller motsvarande bestämmelse i bilaga till AB kan överstiga 20 timmar. Den sammanlagda arbetstiden får dock som högst uppgå till 24 timmar.

Vidare är Arbetsgivaren skyldig att uttömma alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med reglerna i AB eller aktuell bilaga innan dispens kan ges.

Dispens beviljas endast då inga andra rimliga åtgärder står till buds, det vill säga när det är nödvändigt att förlägga arbete i kombination med jour längre än 20 timmar för att verksamheten ska kunna upprätthållas. Det kan till exempel handla om enstaka verksamheter då tillgången på viss specifik kompetens är begränsad och kräver sådan förläggning.

Ett beslut om dispens gäller under begränsad tid, dock som längst 12 månader i taget.

Förtydliganden av begrepp:

Huvudöverenskommelsen (HÖK) innehåller förhandlingsprotokoll, löneavtal och allmänna anställningsvillkor samt förslag till lokalt löneavtal (LOK). Dessa tecknas mellan Sveriges Kommuner och regioner (SKR) och fackliga organisationer där medarbetare är anslutna till.

Allmänna bestämmelser (AB) Är en del av huvudöverenskommelsen (HÖK) och innehåller allmänna anställningsvillkor.

Bilaga J - innehåller särskilda bestämmelser om beräkning av lön och ersättningar för arbetstagare som har jourtjänstgöring på natten i verksamheter som riktar sig till personer med funktionshinder.

PAN – avser överenskommelse om lön och anställningsvillkor för personlig assistent och anhörigvårdare

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen har identifierat ett flertal risker när det inom Personlig assistans inte är möjligt att schemalägga 24-timmars pass, dessa risker omfattar såväl medarbetarnas arbetsmiljö som möjlighet till återhämtning men även brukarens trygghet. En risk är att det kommer leda till neddragning i tjänstgöringsgrad för flertalet av nuvarande medarbetare då man kopplat till en ny schemaläggning inte kommer att kunna erbjuda heltid i samma utsträckning som idag. Den nya schemaläggningen skulle även leda till en ökning i antalet arbetspass för respektive medarbetare vilket i sin tur leder till mindre sammanhängande ledighet och därmed inte tillräckligt med återhämtning för medarbetare.

Arbetsgivaren har i arbetet med en eventuell ny schemaläggning haft en kontinuerlig dialog med samtliga medarbetare på enheten.

Ett 24-timmarsschema, som innebär att en och samma person följer brukaren hela dygnet, ger stora och oftast avgörande fördelar. Många brukare finns inom det autistiska spektrumet och flera personalbyten varje dag innebär ett oerhört stressmoment och en försämring av tillståndet då brukaren sluter sig inom sig själv och blir svår att kontakta.

Planerade och spontana aktiviteter och deltagande i daglig verksamhet blir omöjliga att passa in om de måste anpassas till både tid och plats för flera personalbyten per dygn liksom även umgänge med släkt.

Arbetsgivaren ser inte några andra rimliga åtgärder kopplat till både medarbetarens och brukarens bästa än att begära dispens i enlighet med från Allmänna bestämmelser (AB) § 13 mom. 5 för att möjliggöra en schemaläggning utanför dessa bestämmelser.

Bilagor

1. Protokoll MBL §11 med anledning av dispens från Allmänna bestämmelser § 13 mom 5, Daterat till 05-09-2025
2. Riskbedömning, daterad 05-09-2025

Ann Hallner
Tf. Kommundirektör

Malin Hansson
HR-chef

Skickas till
HR-enheten
Akt

Verification

Document ID 09222115557558339544

Document

Dispens från Allmänna bestämmelser (AB) § 13 mom
Main document
3 pages
Initiated on 2025-09-29 12:29:40 CEST (+0200) by Malin
Hansson (MH)
Finalised on 2025-09-29 15:56:02 CEST (+0200)

Signatories

Malin Hansson (MH)
Österåkers kommun
ID number 198312017125
Company reg. no. 212000-2890
malin.hansson@osteraker.se

Malin Hansson

The name returned by Swedish BankID was "MALIN
HANSSON"
Signed 2025-09-29 12:30:44 CEST (+0200)

Ann Hallner (AH)
ID number 197812220080
ann.hallner@osteraker.se

Ann Hallner

The name returned by Swedish BankID was "ANN
HALLNER"
Signed 2025-09-29 15:56:02 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

